

'Majonäse'

"I així, per la 'Majonäse' han proclamat la rebel·lió, el perill mortal per la llengua alemanya, i la invalidesa d'aquells tractats solemnes que jo havia vist com firmaven al juliol. Pobres experts, lingüistes, pedagogs i altres tècnics de la llengua, que havien treballat vint anys per arribar a uns petits acords. Tanta suor i sang que degué costar passar d'una forma de maionesa a una altra."

Una vesprada del juliol passat em trobava jo còmodament instal·lat en una cambra d'hotel de Brussel·les mirant les notícies de la tele (ja veuen si és un vici, això de mirar noticiaris als hotels), quan en va aparèixer una que semblava important. Uns solemnes senyors vestits de fosc firmaven quaderns d'aspecte diplomàtic, i després s'estrenyien les mans molt somrients. Deu ser algun nou tractat important d'alguna cosa, que vaig pensar jo, i resultà que sí que n'era, d'important: era un tractat d'ortografia. S'havien reunit plenipotenciaris especials d'Alemanya, Àustria i Suïssa, i també de Luxemburg, de Bèlgica i d'Itàlia per la petita part territorial que els toca, i molt solemnement firmaven una reforma ortogràfica. De tot això, en tornar a casa, en vaig fer una columna per a un diari, comparant com fa aquestes coses la gent seriosa i germànica, i com les fa alguna altra gent. No és que encara em dure el tema de l'enveja, producte dels noticiaris als hotels, i de les comparacions. És que la meua fantasia projectava escenes impossibles en sales entapissades on alts representants polítics dels nostres territoris —no tan diversos i distants com els germànics, i no tan extensos— firmaven amb molta solemnitat reformes ortogràfiques, els donaven com qui diu valor de paper legal, i tots encaixaven les mans, bevien xampany, perdó, cava, i se'n tornaven feliços cap a Barcelona, València, Andorra, Fraga (o Saragossa), Mallorca i Perpinyà. No negaran que seria un bell espectacle, transmès en directe per totes les nostres televisions, i resumit als telediaris de Madrid. No veurem mai un cosa semblant. I no per falta de reformes, perquè quan fa poc de temps la Secció Filològica del IEC, que fa ofici d'organisme més o menys oficial en la matèria, ens repartia papers amb les propostes d'estàndard oral, significava que ja "podíem" dir i escriure *patixes* o *servisca* sense mala consciència, que no és notícia de cap manera insignificant. Però falta la firma i els tractats oficials.

Jo pensava que les firmes, sobretot tractant-se d'alemanys, eren cosa indiscutible, definitiva, i d'una eficàcia automàtica. I ara resulta

que no. Fa poques setmanes *Le Journal de Genève*, diari seriós, fundat el 1826, dedicava la primera pàgina sencera a l'ortografia... alemanya. Quines coses. Sembla que de l'estiu ençà la premsa alemanya anava plena de protestes i contraprotectes, escàndols i adhesions, declaracions i manifestacions. "Els intel·lectuals no volen violar la llengua alemanya", era el gran titular del *Journal*. Sembla també que la Declaració de Frankfurt contra la reforma (devia ser pels dies de la Fira) l'han firmada més de tres-cents escriptors, entre els quals Günter Grass, Martin Walser, Enzensberger, Botho Strauss, Ernst Jünger, Patrick Süskind i fins el baríton Dietrich Fischer-Dieskau. Estan molt enfadats: segons els escriptors la reforma és inútil, incoherent i estúpida, un atemptat a la llengua i la literatura alemanyes, i una desgràcia per les futures generacions. I jo que pensava que tot era tan seriós, i que no n'hi havia per tant.

Total, ni tan sols han suprimit les majúscules dels substantius, aquesta insuportable molèstia visual de l'alemany. Es posen furiosos, els escriptors, per uns petits canvis en les paraules compostes, amb guions, sense guions, per la supressió de la lletra especial de la *s* doble, substituïda per una simple doble *ss* en paraules com *dass* o *fuss*, per la reducció de l'ús de la coma, i per la possibilitat, que no l'obligació, de germanitzar alguns mots estrangers, com ara escriure *Majonäse* en comptes de *Mayonnaise* (això sí, amb majúscula, abans i ara). I així, per la *Majonäse* han proclamat la rebel·lió, el perill mortal per la llengua alemanya, i la invalidesa d'aquells tractats solemnes que jo havia vist com firmaven al juliol. Pobres experts, lingüistes, pedagogs i altres tècnics de la llengua, que havien treballat vint anys per arribar a uns petits acords. Tanta suor i sang que degué costar passar d'una forma de maionesa a una altra. En fi, quines coses que passen pel món, i amb quins problemes ens compliquem la vida. Però el *Journal de Genève* li dedicava la primera pàgina completa, i l'editorial. Ací, a l'ortografia, li dediquem les cartes al director. I quines cartes: avui he llegit que el valencià és un idioma més útil i modern que el català perquè no porta accents, com l'anglès. I els alemanys barallant-se per la maionesa.